

SLEKT OG DATA MOLDE

"En lydhør og interessert forsamling fikk foredrag om utdanning i gamle dager, pedagogiske grunntanker og hovedretninger, utdanningsreformer og norsk skolehistorie på mai-møtet i Molde. Avdelingsleder ved Molde videregående skole, Leif Magne Lervik, hadde en lærerik og interessant time. De tjuefem fremmøtte fikk også et minikurs i praktisk slektsforskning, med utgangspunkt i Barbro Einersdatter Svinsaas fra Meldal, og til slutt historien om bjørneskytteren Johan Alnæs."

Eva Hj

Åpent møte for alle Slektsinteresserte, 3. mai 2017.

Tema for møte var

«skolegang og utdanningsmuligheter på slutten av 1800-tallet/begynnelsen av 1900».

Foredragsholder var Leif Magne Lervik, avd. leder ved Molde vgs.

Tilstede – 24 personer.

Lervik holdt et interessant og lærerikt foredrag, dokumentert med gode presentasjoner. Han startet med grunntankene; Hvorfor skal vi lære? Hva skal vi lære? Hvordan skal vi lære?

Det pedagogisk grunnsyn ligger til grunn for hva slags skole vi får.

Hva er pedagogikk? Finne gode måter å lære på.

Lervik var også innom noen pedagogiske hovedretninger.

Essensialismen: Kunnskapssynet – lære karakterdanning – kjennetegn

Ensyklopedismen – mot sterk elitetenking

Polyteknikalismen – skille mellom teori og praksis

Progressivismen – jobbløsninger

Dansken Grundtvig kom med folkehøgskolene på 1800-tallet. Puggeskolen var Grundtvig sine holdninger.

Lover og reformers betydning i skolehistorien:

-Ideologiske dokumenter

-Som formelle dokumenter

-Slik ble de oppfattet

-Slik ble de satt i verk

Skolehistoriske endringer:

- Katedralskoler (1152)

- Reformasjonen (1537)

- En dansk kirkeordonans (1539)-

-Katedralskolene ble omgjort til latinskoler

Med voksende statsmakt og religionspietisme på 1700-tallet.

Skole og konfirmasjon: - konfirmasjon i 1736 la grunnlaget for allmennskolen.

* konfirmasjonen ga voksenstatus og statsborgerskap, ekteskap og arbeid.

Skoleforordning 1739 (kontrast til latinskoler):

Radikale endringer - Enorme protester blant danske godseiere, men også hos allmuen og embetsstanden i Norge.

Saken var at elevene skulle lære å lese. Forventningene til lærerne var små.

Fra 1700-tallet inn i 1800 tallet var det mange som var analfabeter.

«Omgangsskolen»: Prestegjeldet var delt i distrikter med en lærer, disse så fikk ansvar for 3–5 roder.

Skolen i byene: Delt inn i Allmennskole og fattigskole.

På landsbygden: Omgangsskolene som ble likt for alle.

Opplysningstiden – med Potetpresten og deres roller.

1800–tallet: Nytt samfunn – ny skole.

«skomaker bli ved din lest», slik var det fra generasjon til generasjon. I Amerika blir ikke dette forstått. Der er velger neste generasjon det yrket som er aktuelle og gir mest profitt.

Faste skoler på landsbygda:

a) Læring formet med forstand øvelsen.

b) Religion og bibelhistorie etter de anordnede lærebøker.

c) Sang etter Salmeboken.

d) Skrivning og regning.

Nå en periode - medvind for norsk skole v/Ole Vig og Hartvig Nissen.

1860-tallet, reform av allmennskolen (soknepresten sentral fortsatt).

* Det kom lov om allmennskolen.

* Ny reform – kritikk mot 1860-loven

1880-årene: Forfatningskamp og folkeskole.

Venstreleder Johan Sverdrup så skole spørsmålet i stort perspektiv.

1889 – Fra allmennskole til folkeskole.

Norge samlet til ett rike – med felles lesebok for heile folkeskolen Nordahl Rolfsen lesebok:

Felles plattform. Voldsomme konsekvenser.

I byene flere forskjellige privatskoler.

I bygdene felles skole for alle.

Forvirring om at 7-årig folkeskole fikk holde for folk flest.

Gjennom første ulikheter utover i 1814-tallet. Kvinnene fikk jobb i folkeskolen som lærere og i Telegraf-verket, fra 1858.

Middelskolen kom i 1868.

1876, middelskole for kvinner.

Det var ikke samme lønn for kvinner og menn. Billigere å ansette kvinner – en stor fordel for arbeidsmarkedet.

Eksamen artium ga rett til å studere på universitet.

Sentrale reformer:

1939 – Normalplan

1954 – Lov om folkeskolen

1969 – Lov om grunnskolen

1974 – Mønsterplan

1987 – Mønsterplan

1994 – Reform 94

1997 – L 97

2006 – Kunnskapsløftet

2020 – Nye læreplaner

Øyvind Beite